

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת כי תבוא

Shabbos Parshas Ki Savo

ט"ז אלול תשס"ג - September 13, 2003

הדלקת נרות שבת - 6:53 * (Monsey, NY) שקיעה/יום השבת - 7:09
זמן קריאת שמע/מ"א - 9:07 ~~~~ צאת הכוכבים/מערב - 7:59
זמן קריאת שמע/הגר"א - 9:43 ~~~~ צה"כ/לשיטת רבינו תם - 8:21
ימי שמדליק מוקדם, אין לאחר מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר ממנו שיר)

מדעת עליון

ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת וכו' (כו-יט)

לכאורה יש להקשות, דהנה בביאור הקרא אין קשר בין תיבת "אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת", לבין תיבת "על כל הגוים אשר עשה", דהלא מן הראוי היה לכתוב בתחילה שהקב"ה נתן את בני ישראל עליון "לתהלה ולשם ולתפארת", ואח"כ להזכיר "על כל הגוים אשר עשה"? וצריך להבין למה נזכר באופן הפוך?
ומבאר האדמו"ר הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, בס' קדושת לוי, עפ"י מה דאיתא בגמ' (יומא פו:): גדולה תשובה שזדונות נעשין לו כזכויות ע"כ. דהיינו, שלגבי הבעל תשובה ידוע מדאחז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד שם, כי מבעלי תשובה יש להקב"ה תענוג גדול שהוא איש בער ועד השתא הלך בדרכי כסיל, אמנם עתה יתלהב הרבה לעבודת השי"ת. ממילא זדונות נעשין לו כזכויות, כי מחמת גודל התענוג של הבורא ב"ה, עושה הזדונות שלו לזכויות. והנה כאשר הקב"ה משגיח על ישראל ועל אומות העולם ורואה שאין האומות עובדין את השי"ת, אז מתפאר מאד בישראל ואומר, "כל שבעים אומות הם כסילים ושוטים, וישראל בחר לו ק-ה".

וזהו מש"כ "וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה וכו' על כל הגוים אשר עשה". ואם תקשה למה באמת ברא הקב"ה את האומות? הטעם שברא אותם הוא "לתהלה ולשם ולתפארת", כדי שיוכל הקב"ה להתפאר בישראל.

והיו שמיד אשר על ראשך נחשת והארץ אשר תחתיך ברזל וגו' (כח-כג)
פרש"י קללות הללו משה מפי עצמו אמרן, ושבהר סיני מפי הקב"ה אמרן עכ"ל.

ונתתך ה' לראש ולא לזנב והיית רק למעלה ולא תהיה למטה כי תשמע וכו' (כח-יג)
A person cannot be on top and on the bottom at the same time. If he is on top, then he is obviously not on the bottom, and vice versa. If so, why does the Torah insist on declaring that in good times, Bnei Yisroel, "Will be only on top and not on the bottom"? Isn't that quite obvious?

R' Tzaddok Hakohen of Lublin ZT"L gives us the following insight: The posuk in Navi states, "If You will surely bless me and extend my borders." (דברי הימים א' ד-י) Why is this a prayer for both a blessing and an extension? The answer is because sometimes people are given a large and plentiful bounty, however, if they are not properly equipped to handle it, it can destroy their lives. Thus, in actuality, this was a prudent request. In order to be able to absorb and manage the myriad blessings of Hashem, to become wiser, bigger and better, an extension of borders, broader horizons and deeper understanding would be entirely necessary.

Based on this, it can be understood what the Torah meant by the double blessing of "והיית רק למעלה" - "And you will be only on top," and "ולא תהיה למטה" - "And you will not be on bottom." Hashem will shower His people with an abundance of blessing, so much so, that they will surely "be on top." However, at the same time, Hashem will also ensure that we don't stay put and remain "on the bottom" - i.e., small-minded, little people with blessings too big for us to deal with and to handle. Rather, when the Jewish People are worthy of true blessings, Hashem will help us grow and expand, in order to properly to receive those blessings.

הוא היה אומר.....

Rabbeinu Yaakov Ben Asher ZT"L (Ba'al Haturim) would say:

"Cursed is the one who smites his friend in private. The gematria of סתור - private, (662) is לשון הרע - Slanderous speech!"

R' Shimon of Yaroslav ZT"L would say:

"The closer people are to me, the better they know me. People from out of town call me the tzaddik, Reb Shimon. In my own town, I am referred to as R' Shimon. My wife who knows me best, just calls me plain old Shimon!"

A Wise Man would say:

"The old crow didn't get old by being the fastest of the birds, or the strongest, or the bravest. He got old by being wily. Courage is fine in battle, there is no substitute for it, but cunning is even better!"

לעילוי נשמת האשה לאה בת שבתי ע"ה - נפ' ט"ז אלול תשנ"ד תנצב"ה

Rov, "Anything, a line from the *gemara*, a *Machlokes Rashi* and *Tosfos*."

The *bochur* could not understand the excitement of the *Rosh Yeshiva*, how he was practically jumping with anticipation. After a moment of thought, he recalled a *gemara* in *Chulin*, פרק אלו טרפות, and recited a famous *machlokes* that was discussed on that page. The *Ponovezher Rov* grabbed him and kissed him emotionally. He took his hand and wouldn't let go pulling him out of the *yeshiva* and into the street. Every person he met, he called out, "Do you know who this is? This *bochur* went through Auschwitz and carried a *machlokes* in the *gemara* with him all throughout!" He could not stop hugging him and squeezing his hand.

They half-walked, half-ran to the home of the great **Chazon Ish, R' Avrohom Yeshaya Karelitz ZT"L**, where the *Ponovezher Rov* told him about the boy. The *Chazon Ish* stood up and took the boy's hand and in a voice full of emotion, he said, "This boy is proof that the *Torah* will always have a קיום לעצמ! It will never be forgotten from *Klal Yisroel*. Never!"

TORAH GEMS

והקמת לך אבנים גדולות ... וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת וכו' (כז-ב, ג)

Many of the *meforshim* notice that the *mitzvah* to carve the *Torah* onto stones is written twice in this *parsha*. The great **Don Yitzchok Abarbanel ZT"l** explains that at the time that *Bnei Yisroel* entered the Land of Israel, it was common practice among the nations of the world to set up monuments of stones to commemorate their military victories, similar to the way that modern nations plant their flags in conquered territory. *Hashem* recognized that the Jews would follow this practice, and after conquering the land of Israel, would undoubtedly proceed to memorialize the victory with a notable relic of rocks – a war trophy of sorts. Thus, the first *posuk*, "*(When you enter) the land that Hashem has given you, set up a monument of large stones,*" is just a statement of fact, whereby *Hashem* recognized that the Jews would act in a certain way.

Following this recognition, though, *Hashem* outlines the exact manner in which they were supposed to undertake this action. That is the purpose of the second posuk: *"When you pass over the Jordan river, set up this monument of rocks, as I have commanded you."* While the Jews likely would have set up the monument anyway, *Hashem* commanded them to do so, and inscribe the entire *Torah* on the rocks, thereby sanctifying their practice. The lesson is apparent: There are many things in the world that we, as human beings, will be part of in our everyday lives. The trick is to turn these actions, which we are going to do anyway, and turn them into elements of *Avodas Hashem* - Divine service. Each action, small or big, can elevate our mundane actions into the religious realm.

[illegible]

פ' כי אחר שהיה אומר משה מפי עצמו לא היה הקללה בכך כ"כ, אבל מפני שהשייכות קללותיו וברכותיו יותר, לכך הברכות והקללות יותר. ולעולם, א"א לומר שמשנה מפי עצמו אמר בלא הקב"ה, שאף דבר א' לא אמר משה מפניו, אלא כי משה רבינו ע"ה היה אומר והקב"ה הסכים על ידו, או היה אומר לו הקב"ה אמור אתה כך וכך.

וכתב מהר"ל מפראג, הגמור' יהודה ליוואי זצ"ל, בס' גור אריה, שהקללות שבמשנה תורה היה הקב"ה אומר למשה אמור אתה כך וכך, וסוף סוף היה הקללה מפי עצמו, משא"כ הקללות שבפ' בחוקותיה היה אומר הקב"ה בעצמו ומברך בעצמו, אך משה רבינו היה מדבר לישראל הדברים שדבר הקב"ה.

ולפי' אפשר להבין מה שלא תמצא בקללות שבמשנה תורה דברי נחמה בסוף, כי כן יסורין של הקב"ה להטיב באחריותם, כי אין דבר רע יוצא מאתו, כ"ש עם כלל ישראל אין הקב"ה מביא רע עליהם בעצם, כי אם לנקותם מן החטא ולהטיב להם באחריותם. לפיכך מזכיר בקללות של הקב"ה ענינים של נחמה, כי בעצם באו עליהם לנקותם מן החטא. אולם אין הדבר כך לגבי הקללות של משה רבינו שקלל אם יחטאו לפניו, ומשום הכי לא נזכר במשנה תורה ענין של נחמה.

מעשה אבות... סימן לבנים

אם לא תשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת ... והפלא ה' את מכותך (כח-נח)

In the portion of the תוכחה - *Harsh Criticism*, one of the curses that will befall *Bnei Yisroel* if they do not follow the path of *Torah* and *mitzvos* is the disastrous concept of שכחת התורה - *Forgetting the Torah*. After World War II, a young Hungarian *bochur* named Shlomo was among a group of Auschwitz survivors who successfully reached the Land of Israel and with no designated destination in mind, he ended up in the city of *Bnei Brak*. Once there, he heard of the *Ponevezher Yeshiva* and decided that he would like to be a part of it.

When he entered the halls of the *Beis Medrash*, the sound of *Torah* learning warmed his heart, bringing back fond memories of the years he learned in *yeshiva* and an aching reminder of all that he had lost. He asked somebody who the *Rosh Yeshiva* was and was led to him.

The **Ponovezher Rov**, **R' Avrohom Kahaneman ZT"L**, welcomed the new arrival. "I would like to learn in the *yeshiva*," said the Hungarian boy earnestly.

"Have you ever learned in *yeshiva* before?" asked the *Rosh Yeshiva*.

"Yes," said Shlomo, "Before the war, I was learning in a *yeshiva* in the town of Veitzun, Hungary."

Suddenly, the *Ponovezher Rov* stood up excitedly. "Did you go through the war?" he asked. "Were you in Europe the entire time or did you get out before?"

The boy's face took on a pained look. "My entire town was sent to Auschwitz and almost everyone died. My entire family was wiped out and I have no one left and no place to go. But I want to learn here in the *yeshiva*, if that's okay."

"First, can you tell me something that you learned in Europe," breathed the